

Half november was de tweede centrale kennisdag vanuit het project Bewust Natuurlijk Luxe. Zo'n 80 deelnemers waren hier op af gekomen voor de workshops over Samenwerken met de dierenarts, Fokkerij, Voeding en Economie. Er werd in een open sfeer volop met collega-veehouders en de experts gediscussieerd. Belangrijke conclusie over de dag genomen was “Meten is weten”.

Samenwerking met de dierenarts

Iris Kolkman (A7 Noord) leerde de deelnemers een heleboel praktische kneepjes van het vak als het gaat om natuurlijke geboortes. Denk daarbij aan het opvoelen bij een naderende afkalving. Dit is niet schadelijk voor kalf of koe en wel essentieel om een aantal dingen in te schatten. Bij een volledige ontsluiting voel je geen ring meer en bij een voorwaartse ligging van het kalf wijzen de klauwtjes naar beneden en buigen de gewrichten dezelfde richting op. Ruimte maken doe je langs de kop en niet op de kop van het kalf. Het aanleggen van touwtjes moet voor het gewricht en met de knoopjes aan de bovenkant. Voor vleesvee hanteert Iris de vuistregel: als 1 persoon met matig trekken de pootjes en het snuitje een handbreedte buiten de vulva kan trekken, dan kan het kalf er natuurlijk af. Belangrijk in het geheel is de mindset **RUST**. Als het kalf halverwege is en vrij kan ademen, kunnen rustig de touwtjes kruislings overgepakt worden, om daarmee een kwartslag draaiing te bevorderen. Op die manier gaat de bekkenbreedte van het kalf door de meeste ruimte, namelijk de bekkenhoogte van de koe. De demonstratie van dit draaien werd zeer gewaardeerd, net als de filmpjes die dit lieten zien.

Fokkerij

Bert van Abeelen (BNL) nam de deelnemers mee in de wereld van de fokkerij en “de 100.000 wegen die leiden naar Rome”. Met de theorie werd nogmaals duidelijk dat het fokken naar een ruimer bekken een kwestie is van de lange adem. Zoals Bert dat zegt: “Goei werk heeft tijd nodig”. Het is zaak om met de nu beschikbare fokwaarden van stieren en koeien de zoektocht te starten naar een stieradvies gericht op natuurlijk afkalven en selectie van stiermoeders. Dit zal samen met de foktechnische commissies van het stamboeken worden uitgewerkt om het praktisch aan de veehouders te kunnen aanbieden. De aanwezige veehouders gaven duidelijk aan dat ze graag verder willen werken met dit onderwerp om bijvoorbeeld in studiegroepen met de eigen bedrijfsgegevens aan de slag te gaan. Dit zal deze winter zeker worden opgepakt.

Top 15 stier BWB	Fokwaarden (cm)		Btth %		gemeten dochters
	hoogte	breedte	H	B	
1 Leopard Van Knedo	1,04	-0,48	57	61	14
2 Patamon Van Knedo	0,81	-0,52	53	57	13
3 Adamo	0,79	-0,35	38	41	7
4 Ubidet Daux Houx	0,71	-0,23	50	53	3
5 As De Trefle Du Vanova	0,65	0	47	50	1
6 Harpon De L'orgelot	0,63	0,69	75	78	46
7 Graphite De Dessous La Ville	0,63	-0,53	64	67	22
8 Victor	0,6	0,24	46	50	11
9 Quo Vadis Van Knedo	0,58	-0,41	21	23	1
10 Figor	0,57	0,39	30	33	5
11 Dafydd D'ochain	0,57	-0,14	71	74	23
12 Abel Van De Schriek	0,53	0,09	21	23	2
13 Sybe	0,5	0,62	21	24	3
14 Eddy Van Het Lindeveld	0,49	0,39	24	26	1
15 Sapin	0,49	1,38	18	21	3

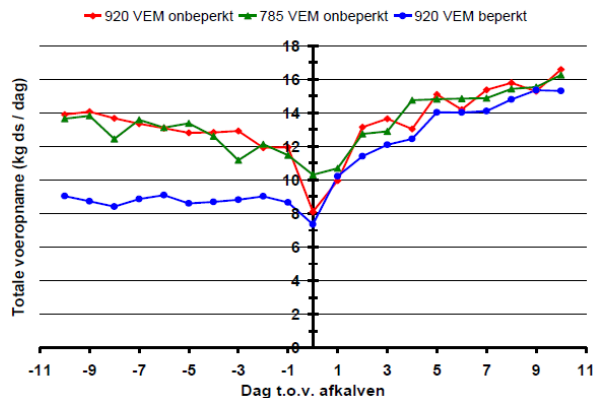
Top 15 stier VRB	Fokwaarden (cm)		Btth %		gemeten dochters
	hoogte	breedte	H	B	
1 Vredenburg Remy Van Vredenburg	0,75	-0,26	34	38	5
2 Naut V Vredenburg	0,75	-0,53	37	40	5
3 Herman Vd Weteringshoeve	0,73	-0,06	40	43	6
4 Burg's Billy 2	0,72	-0,66	54	57	11
5 Leon	0,71	-0,13	30	32	1
6 Vredenburg Leeroy V Vredenburg	0,67	-0,16	34	37	5
7 Evert Vd Valkenweide	0,65	-0,59	54	58	13
8 Carlo 3 Van Brandevoort	0,62	0,43	44	47	7
9 Burg's Billy	0,60	-0,97	47	50	5
10 Vredenburg Gwen Van Vredenburg	0,60	0,06	29	31	3
11 Redbill	0,57	-0,26	54	58	16
12 Window	0,57	-0,11	19	21	0
13 Donald Van Vredenburg	0,56	-0,19	54	57	8
14 Egon 5 Az.	0,53	0,49	75	78	32
15 Marabels Carlo 3 Az	0,52	0,02	20	22	1

Voeding

Toon van der Heijden (Agrifirm) ging in op de vraag “Kun je aan het eind van de dracht met voeding sturen op een natuurlijke geboorte?” Het antwoord hierop was “Nee, niet heel sterk”. Je kunt een kalf niet kleiner houden door de koe super schraal te voeren. De koe zal dan zelf verschromen, met negatieve gevolgen voor haar conditie, maar het kalf zal blijven groeien. Met goede voeding kun wél zorgen dat de opfokperiode goed verloopt en dat een kalf zich dus goed ontwikkeld en uitgroeit naar de goede maat. Daarmee zorg je dus ook voor een optimale groei van het bekken en dat is belangrijk voor de afkalving. Daarnaast is het belangrijk om te zorgen voor een **fitte/actieve** koe. Een koe die beweegt en volop ruwvoer eet. Er kwamen in deze workshop veel getallen voorbij, waarover door een veehouder werd opgemerkt:

“Ik weet het allemaal wel, maar het is goed om er weer eens aan herinnerd te worden!”

Ruwvoeropname rondom afkalven

Feiten

- Droge koeien vreten meer dan we denken (13,5 kg ds)
- Energiedichtheid heeft weinig invloed op de ds opname
- Droge koeien sterk boven de VEM behoefte voeren resulteert in meer stofwisselingsziekten (leververvetting, melkziekte)
- Droge koeien hebben geen energierijk rantsoen nodig

Voedernormen droogstand

Nutriënt	Norm (/kg ds)	Waarvoor?
Ds%	35 - 50	Ds-opname, smaak, selectie (afh v rantsoencomponenten)
Ds	13	Volume, voorkomen penskrimp, lebmaagdislocatie. Slep mkz
VEM	750 - 800	Penscapaciteit benutten, preventie kalfziekte, voeropname vlak voor en na afkalven
DVP	> 40	Biestkwaliteit, weerstand kalf.
Re	12 - 14	Pensfermentatie
Sui / Zetm	50 / 75	Geen ontwenning rantsoen

Economie

Monique Mourits (WUR) ging in op het rendement en hoe je dat berekent. Dat ging gepaard met termen als vervangingswaarde, directe-opbrengstwaarde en saldo = opbrengsten minus variabele kosten incl. óf excl. arbeid. Ook liet zij zien dat de kosten-baten vergelijking tussen natuurlijke geboorten en keizersnedes niet tot een groot verschil leidt. De lagere veeartsenkosten bij een natuurlijke verlossing staan tegenover een hogere kosten voor diverse risico's. Kostenreductie is dus op dit moment nog geen motivatie om te streven naar meer natuurlijke afkalvingen. Aangezien het onderzoek 5 jaar geleden is uitgevoerd en de omstandigheden in de sector en de markt inmiddels zijn veranderd, zag Monique wel een uitdaging om hier verder onderzoek naar te doen. Ook omdat er nu veel meer bedrijven zijn waar bekkenmaten van bekend zijn, waarmee mogelijk ook gekeken kan worden naar een koppeling met slachtgegevens.

Gemiddeld verschil per geboorte

	KS	NA
Verlossingskosten	195	117,5
Nazorg	2,43	3,6
Vervroegde afvoer moederdier	7,28	6,06
Uitval moederdier	11,98	28,26
Sterfte kalf	8,62	43,1
Totale risico correctie	30,31	81,02
Totaal verschil in gemiddeld saldo per geboorte	-225,31	-198,52

